

Nr 271

Av fröken **Elmén m. fl.**, *angående utbildning och ordnande av arbetsmöjligheter för utvecklingsstörd ungdom.*

I ett interpellationssvar, som lämnades i andra kammaren fredagen den 5 december 1958, redogjorde socialministern för åtgärder, som vidtagits för att på bästa sätt tillgodose de partiellt arbetsföras och den äldre arbetskraftens behov i den kärva situation, som inträtt på arbetsmarknaden. De psykiskt handikappades arbetsproblem berördes i sammanhanget. De utvecklingsstörda barnen och ungdomarna är en mycket stor grupp, som f. n. befinner sig i en svår situation, när det gäller att konkurrera med normalbegåvade ungdomar i den ökande arbetsbristen. För de debila kan förhållandena vara besvärligare än för de imbecilla, då de senare ofta tas in på institutioner, där man försöker att bibringa dem en yrkesutbildning efter deras förmåga, för att anpassa dem till arbetslivet ute i samhället. De debila — hjälpklassklientelet — däremot har inte någon möjlighet, i varje fall mycket liten, att komma in på de vanliga yrkes- och verkstadsskolorna och i den f. n. hårda konkurrensen på arbetsmarknaden mycket svårt att erhålla platser. En del städer t. ex. Stockholm och Göteborg har vid sina yrkesskolor anordnat särskilda utbildningskurser för dessa ungdomar med mycket gott resultat.

Siffrorna för såväl hjälpklass- som anstaltsungdomar, som inte kan placeras i arbete, stiger oroväckande. Den tekniska utvecklingen leder fram emot alltmer komplicerade och dyrbara maskiner, som ställer ökade krav på dem, som skall arbeta vid maskinerna. Förhållandet blir lätt att allt flera av dessa ungdomar ställs utanför och ej kan erhålla arbete. Vi är dock övertygade om att många av dessa ungdomar med utbildning och arbetsträning kan, om de bli rätt placerade, göra en fullgod arbetsinsats. Vi är också fullt medvetna om att andra åter inte kan komma upp till prestationer, som krävs med gällande avtal. Det är ur rent mänsklig synpunkt nödvändigt att möjligheter till sysselsättning skapas även för de senare. Utredning krävs därför av hur man skall kunna ordna utbildnings- och arbetsmöjligheterna för dessa ungdomar med speciella yrkesutbildningskurser, ökat antal skyddade verkstäder samt stimulera arbetsgivarna, såväl på den offentliga som den privata sektorn, till halvskyddade verkstäder. Parterna på arbetsmarknaden bör också ta upp frågan med hänsyn till avtal, då det här rör sig i vissa fall om människor, som inte kan prestera en full arbetsinsats.

Arbetet för dessa människor har en utomordentligt stor betydelse — moraliskt och mänskligt. De blir lättare för omgivningen att handskas med om de bereds arbete och får känslan, att de gör en insats. Vi anser att denna fråga är av stor betydelse ur rent brottsförebyggande synpunkt. Det visar sig, att ungdomsbrottslingar och prostituerade ofta rekryteras från det debila klientelet.

Under hänvisning till vad ovan framförts hemställer vi,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning av frågorna om utbildning och ordnande av arbetsmöjligheter för utvecklingsstörda ungdomar.

Stockholm den 27 januari 1959

Brita Elmén

Olov Rylander

Axel Gustafsson

Borås

Nr 272

Av herr Ståhl m. fl., i anledning av vissa av Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag till vissa ämbetsverks omkostnader.

Med hänvisning till motiveringen i en av oss denna dag väckt motion angående nedprutning med 10 % av vissa ämbetsverks omkostnadsanslag hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, bil. 8,

a) under punkten 2, Kommunikationsdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 61 200 kr.;

b) under punkten 4, Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 1 345 200 kr.;

c) under punkten 6, Vägförvaltningarna: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 4 406 800 kr.;

d) under punkten 22, Statens bilinspektion: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 880 000 kr.;

e) under punkten 29, Statens biltrafiknämnd: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kr.;

f) under punkten 44, Byggnadsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 438 000 kr.;

g) under punkten 46, Länsarkitektorganisationen: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 446 000 kr.;

h) under punkten 59, Djurgårdsnämnden: Omkostnader för budgetåret 1959/60 måtte anvisa ett förslagsanslag av 10 800 kr.

Stockholm den 27 januari 1959

Manne Ståhl

Henning Gustafsson

Ebbe Rydén

Sven Antby

i Skellefteå